

Hifa-Ro^{INFO}

2008

anul VI évf.
nr. 23 szám

Trimestrul III negyedév

Segítség Mindenkinek - Ajutor pentru Toți

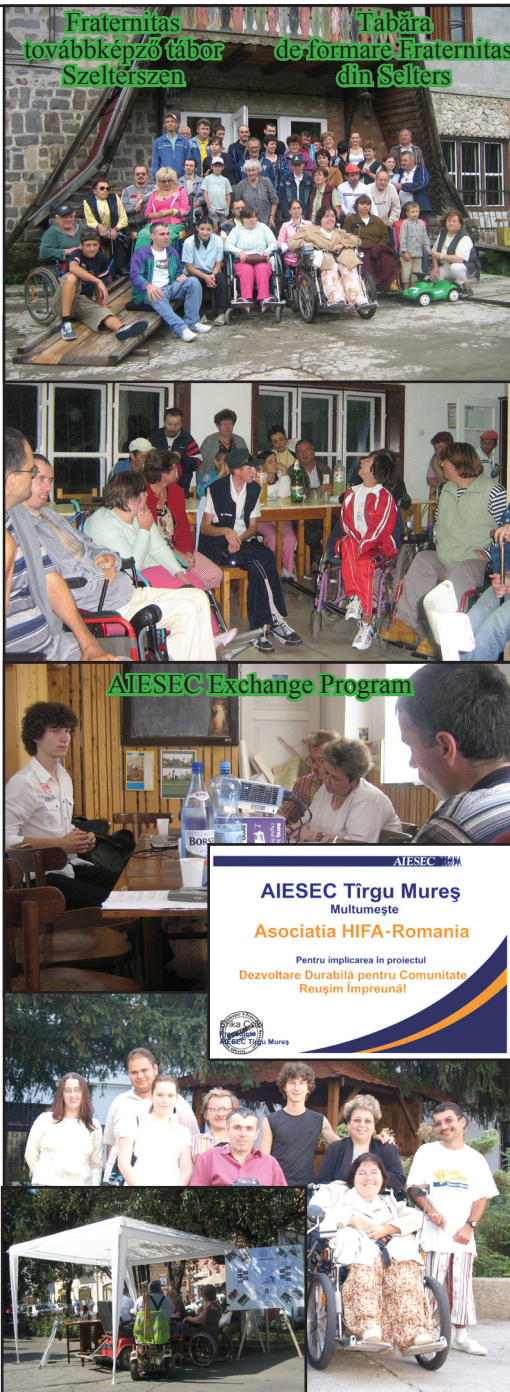
A Hifa-România Segítség Mindenkinek Egyesület negyedévi ingyenes lapja - Revista trimestrială gratuită a Asociației Hifa-România Ajutor pentru Toți

A tartalomból...

Fraternitas továbbképző tábor ♦ A pusztán túl ♦ Mit jelentett számodra? ♦ Magdi ♦ Kinga & Glann ♦ Magány / társas magány pszichológiai megközelítésben ♦ Agyrébségesség ♦ A 2006/448. újrakiadott Törvény utolsó módosításai ♦ Tanulj jelbeszédet! ♦ AIESEC ♦ ...

Az emberek, azért magányosak, mert falakat emelnek hidak helyett.

Antoine de Saint Exupéry

Din sumar...

Tabăra de formare Fraternitas ♦ Dincolo de pustiu ♦ Ce a însemnat pentru tine? ♦ Magdi ♦ Kinga & Glann ♦ Singurătatea/singurătate în grup sau într-o relație din punct de vedere psihologic ♦ Boli cerebrovasculare ♦ Ultimele modificări ale Legii nr. 448/2006, republicată ♦ Învățã limba lui semnelor ♦ AIESEC ♦ ...

Oamenii ajung să fie singuri atunci, când în loc de poduri încep să ridice ziduri în jurul lor.

Antoine de Saint Exupéry

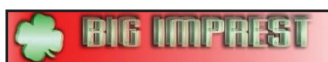
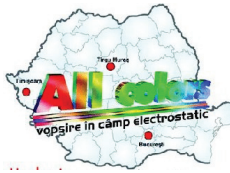
Tevékenységeinket támogatják 2008-ban

Cei care ne sprijină în 2008

SZÜLŐFÖLD ALAP, FUNDAȚIA COMMUNITAS, CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ, DANONE SA, ALY MONY COM SRL, FERMA OPREA-AVI COM, MASTER DRUCK, TRANSPORT LOCAL SA TG-MUREȘ, FOMCO SRL, ADIMAG SRL, SPECTRA, SC ALLCOLORS SRL, BIG IMPREST SRL, ZIMEX SRL, ROMHOLMA SRL, SMILEY SRL, EFENDI SRL, KILYEN SERV SRL, PAROHIA ROMANO-CATOLICĂ TG-MUREȘ NR. I, RADIO TG-MUREȘ, MARKÓ BÉLA, SÁNTHA TIBOR, POKORNY LÁSZLÓ, SIKÓ ÉVA, MARKÓ ENIKŐ, ERDŐS ELLA

Segíts, hogy segíthessünk!
KÖSZÖNJÜK!

Ajută, ca să putem ajuta!
MULȚUMIM!

*Ennek a lapszámnak
nyomtatását a
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
támogatta!*

*Tipărirea acestui număr
a revistei a fost
sponsorizată de FUNDAȚIA
COMMUNITAS!*

Köszönjük, hogy
adója 2%-val támogatja
munkánkat. Számítunk
Önre 2009-ben is!

2%
Asociația Hifa-România
Cod de identificare fiscală: 13226582
Cod IBAN: RO30RNCB0188034979810001

Vă mulțumim că ne
sprijiniți cu 2% din impozit.
Contăm pe Dumneavoastră
și în 2009!

HIFA-RO INFO

Főszerkesztő
Főszerkesztő-helyettes

Elérhetőség

Bankszámlaszám

**Kérjük, adományozza
adója 2%-át!**

Nyomtatja

HIFA-RO INFO

Simon Judit-Gy.
Kelemen Attila

Hifa-România,
RO 540554 Tg-Mureș
Str. Pandurilor 18/1
Tel: 0265-247679, 0744-529742
E-mail: hifa_ro@yahoo.com
Website: www.hifa.home.ro

BCR Tg-Mureș str. Gh. Doja 1-3,
Hifa-România Ajutor pentru Toți,
RO30RNCB0188034979810001/RON
RO03RNCB0188034979810002/EUR
RO46RNCB0188034979810004/USD

Cod fiscal: 13226582

Master Druck Tel: 0265-262359

HIFA-RO INFO

Redactor șef
Vice-redactor șef

Contact

Cont bancar

**Vă rugăm, donați 2% din impozitul
dumneavoastră!**

Tipărește

Fraternitas továbbképző tábor

Szelters, 2008 július 21-26

Tabăra de formare Fraternitas

Selters, 21-26 iulie 2008

Sok ember életét tekintve rájöhettünk, hogy nem az anyagi biztonság, nem a különböző élvezetek jelentik a boldogságot. Az igazi boldogság, akkor kezdődik el bennünk, amikor nem önmagunkért, hanem másokért kezdünk élni, amikor a mellettünk levő ember lesz a fontosabb, amikor bármit teszünk, azért tesszük, hogy másokat is boldoggá tegyünk, mert talán, akkor ismerjük meg az igazi boldogságot, ha valaki hozzánk tartozik, ha valakiért felelősséget vállalhatunk.

Az évenként meg szervezett Fraternitas táborban, ahol az idén is különböző továbbképző programok voltak: elmékedések (lásd „A puszta túl”), csoportmegbeszélések, bibliavetélkedők, Szentmisék, jelbeszéd tanulás, pszichológiai szaktanácsadás, és egyéb programok: filmnézés, játékok, énektanulás, gombasütés szabadég alatt, halászás, gyógyfürdő, magyarországi kórus látogatása, ez mind nagyon építő volt a résztvevők részére. Mégis, ami a legnagyobb örömet jelentette az volt, hogy kimozdulhattak az egyedülálló (emeleti lakás, védék, társalanság), és együtt lehettek azokkal, akikkel bár a távolság miatt ritkán találkozhatnak, mégis mély barátság fűzi őket össze. (Szerkesztőség)

A puszta túl

(Kiv. 3,1-2)

Mózes élete segíthet nekünk Istennel való kapcsolatunk, hitéletünk megélésében.

Amellett, hogy különleges élete volt ugyanúgy megharcolta az élet mindennapjait. Volt, amikor tündökölt a fáraó udvarában, azután elmenekült a midiámi pusztában, ahol Isten felkészítette küldetésére: kiszabadítani a fáraó rabszolgaságából, majd negyven évig vezetni Izrael népet a pusztában egészen a megígért földig. Kánaánig.

De lássuk, hogyan készítette fel és képezte ki Isten Mózesre erre a feladatra?

Izrael népe József halála után, aki elhívta Jákobot (édesapját) népével Egyiptomba, más fáraó vezetése alá került. Az idő telével elfeledte Egyiptom népe, vezetői, hogy József nemcsak megmentette őket az éhhaláltól, de gazdaggá is tette. Így Izrael népe egyre kegyvesztettebb lett, sőt rabszolga sorsra került.

Isten – Ábrahám, Izsák, Jákob Istene – látta népének nyomorúságos életét, ezért kezdte előkészíteni Mózesben az Egyiptomból való szabadulást. A fáraó látta, hogy a rabszolgasorban szülődő nép szaporodik, azzal a tervvel állt elő, hogy minden héber fiúgyermeket ki kell végezni, nehogy lázadás törjön ki elszaporodásukkal (Kiv. 1,22). A fáraó terve félelemre épült. Isten, azonban már készítette a szabadítót. Mózes szülei félelem nélkül rejtgették Mózes három hónapi, majd nád kosárba tették (amely vízhalált volt) a Nílus vizére, figyelve, hogy mi történik. A fáraó lánya rátalált, és gyermekévé fogadta.

Mózes ismerve származását tudatosan figyelte a munka terhe alatt szenvedő népet.

Negyven éves volt, amikor haragjában megölt egy

Privind viața unor oameni, ne dăm seama de faptul că ei sunt fericiți pur și simplu, fără a avea o siguranță materială sau plăceri de tot felul. Adevărata fericire o găsim în momentul în care începem să trăim altruist, nu doar pentru binele nostru. Când cel de lângă noi devine important în prioritățile noastre, facem orice ca să fie fericit. Dacă cineva aparține într-un fel de noi, suntem răspunzători pentru el, poate atunci cunoaștem adevărata fericire.

Tabăra de vară Fraternitas organizată anual a avut și acum diferite activități interesante de formare: meditații (vezi „Dincolo de pustiu”) discuții de grupuri, concursuri pe teme biblice, Liturghie, învățarea limbajului semnelor, consiliere psihologică și alte programe ca: vizionări de filme, jocuri, învățarea unor cântece, ciuperci la grătar, pescuit, baie balneară, vizita corului din Ungaria. Toate acestea au contribuit la un program bun și plăcut dorit de participanți. Însă cel mai important a fost bucuria revederii cu cei de care se leagă prietenii și strănse deși sunt despărțiți de distanțe geografice destul de mari sau trăiesc în locuri izolate (locuința la etaj, la țară, singurătate...). (Redacția)

Dincolo de pustiu

(Ieșirea 3,1-2)

Viața lui Moise poate fi de ajutor în relația noastră cu Dumnezeu, în viața noastră spirituală.

El era nevoit să-și câștige traiul ca orice om deși a avut o viață aparte. A fost un om important la curtea faraonului, apoi s-a refugiat în deșert unde s-a pregătit pentru misiunea primită: eliberarea poporului israelian din robie, și călăuzirea lui timp de patruzeci de ani spre țărâmul făgăduinței.

Să vedem, cum l-a pregătit Dumnezeu pe Moise pentru această misiune: Iacov și poporul israelian a fost chemat în Egipt de către Iosif (fiul lui Iacov). După moartea lui Iosif, un alt faraon a ajuns pe tron. Cu trecerea timpului, poporul din Egipt a uitat că a fost salvat de foamete și beneficiile primite sub administrația lui Iosif care i-a făcut bogați. Poporul israelian a ajuns să fie nerespectat, și cu timpul a ajuns în robie.

Dumnezeu – Dumnezeu lui Avraam, Isaac și lui Iacov – vede traiul mizerabil al israelului, și începe pregătirea lui Moise pentru misiune. Poporul se înmulțea, deși era sub jugul Faraonului, acesta de teama unei răscobile a poruncit uciderea fiilor (Ieșirea 1,22) Israelului. Dumnezeu însă pregătește salvatorul. Părinții lui Moise, își ascund fiul timp de trei luni, apoi îl pun într-un coș impermeabil și îl lasă să plutească pe Nil, urmărind destinul copilului. Acesta este găsit de fiica faraonului, care îl adoptă.

Moise, cunoscându-și originea, urmărea cu interes propriul popor suferind sub robie.

Avea patruzeci de ani când, a ajuns fugăr fiindcă a omorât un om al faraonului, un supraveghetor crunt. A fugit departe din calea mâniei faraonului, a ajuns până în pustiu din Midi-am. Aici a cunoscut o fată pe nume Cippora, din neamul lui Ietro. O i-a de soție, ea îi dăruiește doi copii, însă Moise

egyiptomi kegyetlen munkafelügyelőt, így menekülnie kellett, mert félt, hogy kitudódik tette. Ezért messze elbujdosott a fáraó sújtó keze elől, egészen a midiámi pusztáig. Itt Jetro családjából feleségül vette Cipporát, akitől két gyereke született, de így sem érezte otthon magát messze Isten népétől. Nyugtalanágából egy alkalommal tovább hajította a nyáját a megszokott helytől, messzire a pusztába, egészen Isten hegyéig, a Hóreb-ig (Kiv 3,1-2). Itt találkozott egy furcsa jelenséggel. Észrevett egy égő csipkebokrot, – ami magában nem lett volna furcsa, de ez nem égett el. Az, hogy nem ég el a bokor, figyelmesebbé tette. Ekkor megszólalt Isten angyala. Mózes leborult, lehúzta saruját, mert Isten előtt csak ezt teheti az ember, csakis így „állhat meg”. Ez volt Mózes életének fordulópontja. Isten felszólította, menjen vissza Egyiptomba, és szabadítsa ki népét. Mózes ellenkezett, kifogásokat hozott fel érveit, hogy nem alkalmas a küldetésre, hiszen éppen onnan menekült el halálfélelmében. Isten azt mondta, hogy „En veled leszek”. Ez adott Mózesnek erőt a továbbiakban, hogy Isten eszköze lehessen. Az, hogy találkozott Istennel az égő csipkebokorban, „amely nem ég el”, meghatározta teljesen további életét!

Isten velünk is találkozni akar. El akar vinni a pusztaságba, hogy a világ zajától távol beszélhessen velünk. Felkészíthessen a Vele való életre, a Benne való bizalomra, a teljes Ráhangyatközásra. Akkor halljuk meg hívását, ha nyitottak vagyunk, ha nincsenek zavaró körülmények, hogy megláthassuk, önerőből nem vagyunk képesek Isten szolgálatába állni, de az Ő segítségével hegyeket mozgathatunk. A körülményeknek is ura Isten, és a gyengeségünk által tud nagy dolgokat tenni, mert akkor nem akadályoz a saját éntünk. Felismerve, és elfogadva emberi gyengeségünket, képesek vagyunk teljesen Istenre hagyatkozni. Isten azt akarja, hogy te is légy egyike azoknak, akik az Ő segítségével hirdeted az örömhírt (Jn 3,16) szavaiddal, tetteiddel, életed példájával.

Ha Istenre tekintünk, Benne bízunk, akkor megerősít engem, téged, minket a küldetésre, küldetésben. Nem vár el többet tőlünk, mint amennyire képesek vagyunk, csak arra van szükségünk, hogy Rátéintsünk, Benne higgyünk.

Ha Isten engedjük, hogy felkészítsen életutunkra, akkor mi is képesek leszünk Istennel „végigjárnunk” életünk útjának pusztaságait úgy, hogy győztesen kerülünk ki belőle, mert megtapasztaljuk, hogy, ami az embernek lehetetlen, az Istennél lehetséges. Ahogy Mózes is elvezette Izrael népet a pusztaságon át Kánaánig, úgy minket is győztesen akar végig vezetni Isten az életutunkon. Engedjük meg Istennek, hogy életünk a körülményeinktől függetlenül győzelemmel végződjön!!!

Forrássanyag: Jose H. Prado Flores, *A púsztán túl*

Fehér Árpád

Mit jelentett számodra?

Gondolatok a SZELTERSZ-i tábor néhány résztvevőjétől

Ilyen esős körülmények között, újra bebizonyosodott, hogy életre való társaság volt jelen! Nem szaladtak el, nem volt pánik helyzet! Azon felül minden volt ebben a táborban: lelkiélet, szakmai képzés, szabadidő. Az eső miatt az enyhén sűrültek is segítségre szorultak, jobban korlátozódott a moz-

nu-și găsea liniștea, se simte departe de poporul lui. Ne având stare, odată s-a aventurat cu turma de oi departe în pustiu, până la muntele lui Dumnezeu la Horeb. (Ieș 3,1-2). Acolo a văzut un fenomen care l-a făcut curios. I s-a arătat îngerul Domnului într-o pară de foc, ce ieșea dintr-un rug; și a văzut că rugul ardea, dar nu se mistuia. Atunci Moise și-a zis: „Mă duc să văd această arătare minunată: că rugul nu se mistuiește.” Îngerul îi vorbește. Moise își scoate încălțările, și cade în genunchi, ce altceva poate face omul când se întâlnește cu Divinitatea? Era momentul de răscruce din viața lui Moise. I se poruncește să se întoarcă în Egipt, și să salveze poporul lui Israel din robie. Moise nu este de acord, caută scăpare, spune că nu este de folos neavând aptitudini pentru misiune. Dumnezeu îl încurajează „Eu voi fi cu tine”. Și Moise a devenit unealta Domnului. Faptul că a văzut acel rug arzând i-a schimbat viața.

Dumnezeu vrea să ne întâlnească și pe noi. Vrea să ne ducă în pustiu, ca să ne vorbească departe de zgomotul lumii. Ca să ne pregătească pentru viața împreună cu El, încrederea în El. Îl putem auzi doar dacă suntem deschiși, dacă nu ne deranjează zgomotul cotidian, ca să vedem, propriile resurse nu ne sunt de ajuns pentru misiune. Dar cu El „mutăm și munții din loc”. El este deasupra tuturor, El coordonează evenimentele lumii. El folosește neputința noastră ca să ne facă mai atenți, să uităm de egoul nostru, și să devenim mai apți să înfăptuim lucruri de care nu eram în stare până acum. Realizând și acceptând neputința noastră învățăm să avem încredere în călăuzirea Domnului. El vrea să fim unul din cei ce, cu puterea Lui, duc mesajul evangheliei, cu glasul, cu fapele, prin modul de viață pe care îl trăim (Ioan 3,16).

Dacă ridicăm privirea la Dumnezeu, avem siguranță în El, vom primi puterea de care avem nevoie în misiunea primită. Nu dorește ceva, ce este peste puterile noastre, trebuie doar să avem încredere în El.

Acceptând pregătirea pentru drumul care ne este dat în viață, vom avea experiența a unui drum bine parcurs, trecând peste greutățile care se ivesc. Ajungând în situații sau locuri imposibile pentru om, cu El suntem în stare să le trecem victorioși.

Moise a călăuzit poporul lui Israel până la tărâmul făgăduinței Canaan, prin drumul care trecea prin pustiu, și a reușit. Dumnezeu vrea să ne călăuzească prin viața care ne este dată. Să acceptăm această călăuzire, ca reușita noastră să nu fie influențată de neajunsurile, greutățile întâmpinate.

Bibliografie: Jose H. Prado Flores, *Dincolo de pustiu*

Fehér Árpád, *Traducere Kelemen Attila*

Ce a însemnat pentru tine?

Reflecțiile a unor participanți de la tabăra din SELTERS

În aceste zile ploioase, în condiții total nefavorabile, s-a dovedit din nou, că a fost prezent un grup de oameni plini de viață. Nu au abandonat, nu s-a creat panică! Mai presus de asta au fost multe altele în această tabără: meditații, formare profesională, timp liber. Din cauza ploii chiar și persoanele

gás, de nagyon jól éreztem magam köztetek! *Váradiné Sipos Judit*

Ezen az esős nyár derekán, az őszi idő összetartott bennünket! Minden évben tanulunk, kíváncsi és szeretném, hogy jövőre is találkozassunk. Nem felejtjük el azokat, akik kísérőként voltak mellettünk, akik segítettek bennünket. Én úgy érzem, ők is tanulhattak tőlünk. Nekünk sérülteknek az akadálymentesítés a legnehezebb probléma ilyen helyeken. Isten adja, hogy mindig újra és újra előjessünk, hogy a bennünk levő hitet fejleszteni tudjuk, hogy ne csak a külsőnk legyen vidám, hanem a belsőnk is sugározzon! *Máté Júlia*

Jó és érdekes volt számomra, hogy Istenről beszélgettünk! *Motrea Aurelia*

Nagyon jól éreztem magam, és örvendek, hogy itt lehetek, remélem még találkozunk. *György Ibolya*

Szuper hét volt. Megismertem új embereket! Sok mindent tanultam! A hely is nagyon jó és szép! A természet szépségét nem lehet megfizetni semmivel. *Nagy Csaba*

Számomra ez a hét jó folytatása volt a Tiszaalpári Fraternitás találkozásnak, továbbképzőnek, volt összehasonlítás, feltöltődés. Sok minden megváltozott bennem, igyekeztem elfogadtatni magam. Külön öröm, hogy unokámmal lehettem itt. Köszönöm az együttléteket veletek. *Dobos Margit*

Kísérőként voltam itt. E hét alatt rájöttem, mit tudok, mit nem tudok, hogy tudom, hogy nem tudom, tanultam, tanítottak, a rossz idő ellenére is jól éreztem magam, sok szép dalt, imádságot, kedves, szerény, vidám embereket ismertem meg... Hiába akarjuk, hogy odafigyeljenek ránk, ha mi nem figyelünk oda másokra, hiába akarjuk, hogy szeressenek minket, ha mi magunk képtelenek vagyunk másokat szeretni, hiába várjuk el azt, hogy rajtunk segítsenek, ha mi másokon nem akarunk segíteni, hiába várjuk, hogy imáink meghallgatásra találjanak, ha mi nem hallgatjuk meg mások imáját... Köszönöm a szobátársamnak, hogy lehetőséget adott, hogy segíthessek neki, hogy a társa lehessenek, köszönöm, hogy újra itt lehettem. Köszönöm a szervezőknek a fáradtságos munkát, amivel ezt összehozták... Folyton azt hallom, hogy rossz időnk volt, ilyent soha ne mondjunk, hiszen minden időnek, megvan a szépsége és a miértje! Összetartott bennünket! Találkozunk jövőben ugyanitt! *Kiss Lajos*

Barátságot, egymás iránti tiszteletet tapasztaltam itt! *Bartók Imre*

Lelkileg nagyon sokat kaptam, most vagyok itt nyugedikszer, új embereket ismertem meg, a rossz időt leszámítva nagyon jól éreztem magam, és remélem jövőben is együtt lehetünk majd. *Balázs Jolán*

Lelkierőt, nyugodtságot kaptam, az emberek szóba álltak velem. Sokfélék vagyunk, mint bokrétaban a virágok! *Mátyás Attila*

Erdemes itt lenni, feltöltődni! Jó volt, hogy találkozhattunk újra, azokkal, akikkel csak egyszer egy évben találkozunk, rég nemlátott barátokkal. Hatodszor vagyok itt, köszönöm a kísérőmnek, hogy éveken át gondozott, nagyon megvagyok elégedve vele. Nagyszerű ember! *Ivácson László*

cu handicapuri ușoare au necesitat mai mult ajutor, au avut mișcările mai limitate. Dar m-am simțit foarte bine în jurul vostru. *Váradiné Sipos Judit*

În acest mijloc de vară ploioasă și vremea ne-a unit! În fiecare an învățăm câte ceva, mi-aș dori ca și la anul să ne putem întâlni. Nu-i vom uita nici pe acei oameni care au fost alături de noi ca însoțitori, și ne-au ajutat. Eu cred că în asemenea condiții și ei pot învăța ceva de la noi. Pentru noi în aceste locuri, lipsa accesibilităților ne creează cele mai mari probleme. Să ne ajute Dumnezeu să ne mai întâlnim și cu alte ocazii, pentru a ne putea întâlni în credință ca să ne lumineze atât fizicul cât și sufletul! *Máté Júlia*

A fost bine și interesant pentru mine că am vorbit despre Dumnezeu! *Motrea Aurelia*

M-am simțit foarte bine și m-am bucurat că am putut fi împreună, și sper în continuare că ne vom mai întâlni. *György Ibolya*

A fost o săptămână superbă. Am făcut cunoștință cu prieteni noi. Am învățat multe, și locul a fost frumos și bun. Frumusețea naturii nu poate fi plătită cu nimic. *Nagy Csaba*

Pentru mine această tabără a fost o continuare a taberei Fraternitas din Tiszaalpar (Ungaria), am putut face a comparație, a fost o încărcare. S-au schimbat multe în mine, am încercat să mă fac acceptată. A fost o bucurie în plus că am putut fi aici împreună cu nepotul meu. Mulțumesc pentru șansa de-a fi împreună cu voi. *Dobos Margit*

Am fost prezent ca însoțitor. În săptămână asta mi-am putut da seama ce știu, ce nu știu, că știu sau nu știu, am învățat, am fost învățat și contrar vremii nefavorabile m-am simțit bine. Am învățat multe cântece frumoase, rugăciuni, am cunoscut oameni drăguți, modești și vioași... Degeaba vrem să fim băgați în seamă, dacă noi nu băgăm în seamă pe alții, degeaba vrem să fim iubiți, dacă noi nu suntem în stare să iubim pe alții, degeaba așteptăm să fim ajutați dacă noi nu vrem să ajutăm, degeaba așteptăm ca rugăciunile noastre să fie ascultate dacă noi nu ascultăm rugăciunile celorlalți... Mulțumesc colegei mele de cameră că mi-a oferit posibilitatea s-o pot ajuta și am putut fi prietenul ei, mulțumesc că am putut fi din nou aici. Mulțumesc și organizatorilor pentru truda lor cu care au realizat toate acestea... Tot timpul aud că am avut vreme rea, dar acest lucru să nu-l mai spunem niciodată pentru că fiecare vreme are un rost și frumusețe proprie. Acum ne-a unit! Ne întâlnim tot aici și la anul! *Kiss Lajos*

Prietenie, respect față de alții este cea ce am primit aici. *Bartók Imre*

Din punct de vedere sufletesc am primit foarte multe, acum mă aflu pentru a patra oară aici. Am cunoscut noi prieteni, și neluând în seamă vremea rea m-am simțit foarte bine. Sper că la anul vom putea fi din nou împreună. *Balázs Jolán*

Am primit sprijin, liniște sufletească, oamenii au fost drăguți cu mine. Suntem foarte diferiți ca un buchet de flori. *Mátyás Attila*

Merită să fii aici, să te încarci! A fost plăcută întâlnirea cu cei care avem posibilitate să ne întâlnim doar o dată pe an, prieteni nevăzuți de mult. Mă aflu aici pentru a șasea oară și mulțumesc însoțitorului meu că m-a ajutat ani de-a rândul, sunt foarte mulțumit de el. E un om superb! *Ivácson László*

M-a umplut de bucurie această săptămână, petrecută împreună cu atâția oameni într-o credință de-a sluji pe Dum-

Nagy örömmel töltött el ez a hét, hogy együtt lehetünk ennyien, egy akarattal tudunk szolgálni az Úrnak, együtt megtanuljuk a segíteni akarást! Várjuk az újabb találkozót, és amit itt tanultunk, ne csak itt maradjon, hanem vigyük magunkkal, mert ez a hét arra is jó volt, hogy mi, akik több helyről itt voltunk, elvigyük, továbbvigyük a Fraternitas szellemiségét. *Kiss János*

Tanulság volt számomra ez a tábor, meg kellett tanulnom elfogadni helyzeteket egészséggemmel kapcsolatban. *Kiss Gizella*

Megnyugvást, szeretet, újratöltődést kaptam, gazdagodtam e hét alatt. *András Elemér*

Sok szeretetet viszek innen haza, remélem adtam is! *Fehér Attila*

Először vagyok itt, sok mindent tanultam, főleg azt, hogy mindenkit meg kell becsülni, és várom az újabb találkozást. *Kiss Róbert István*

Mivel a fiam, Sanyika hallássérült, nagyon fontos, a társaság, a közösség, feltöltődünk. Köszönjük, hogy itt lehetünk. *Böjte Margit*

Sokminden megérintett! Az eső miatt több időnk volt egymásra! Köszönöm mindenkinek a mosolyát, jövőre újra együtt ugyanitt! *Jakab Mária*

Eletem legszebb hete volt. Nagyon sokat kaptam a régi ismerősektől, az újaktól, mint például azt, hogy megértettem, az akadályok megoldása erősít minket a hitben, mert óriási kihívás számunkra. Hálát adok Istennek, hogy vagytok nekem! *Kiss Éva*

Köszönöm, hogy együtt lehettünk, imádkozzuk egymásért, mert az összefogott ima ereje, minden-nél többet ér. *Péter Júlia*

nezeu, împreună să învățăm voința de-a ajuta. Așteptăm o nouă întâlnire și fie ca tot ceea ce am învățat, să nu rămână doar aici, să-l ducem cu noi, pentru că scopul acestei săptămâni a fost și aceea de-a duce cu noi acolo unde trăim spiritul Fraternitas. *Kiss János*

A fost o tabără instructivă pentru mine, pentru că a trebuit să învăț acceptarea unor situații cu privire la starea mea de sănătate. *Kiss Gizella*

Împăcare, iubire, reîncercare am primit, m-am îmbogățit în această săptămână. *András Elemér*

Multă iubire duc acasă de aici și sper că și eu la rândul meu am putut oferi iubire! *Fehér Attila*

Pentru prima oară mă aflu aici, am învățat foarte multe dar mai ales că trebuie prețuit fiecare om. Aștept următoarea întâlnire. *Kiss Róbert István*

Datorită faptului că fiul meu este surdomut, pentru el este foarte importantă societatea, prietenii, aici ne reîncercăm. Mulțumim pentru șansa de-a fi aici. *Böjte Margit*

Multe lucruri mi-au atins sufletul. Datorită ploii am avut mai mult timp unul pentru celălalt. Mulțumesc pentru zămbetul fiecăruia, la anul ne întâlnim tot aici. *Jakab Mária*

A fost cea mai frumoasă săptămână a vieții mele. Am primit multe de la vechi și noi prieteni, am înțeles că învingerea obstacolelor ne întărește în credință pentru că este o provocare uriașă pentru noi. Mulțumesc lui Dumnezeu că există pentru mine! *Kiss Éva*

Mulțumesc pentru șansa de-a fi împreună, să ne rugăm unul pentru celălalt pentru că puterea rugăciunii este cea mai de preț! *Péter Júlia*

Magdi

Farkas Magda vagyok Székelyudvarhelyről. Mindig szerettem és szeretek együtt lenni emberekkel közös programokban. Ilyenkor teke vagyok élményekkel, amik megkönyítik a hétköznapjaimat, és szívesen emlékszem minden pillanatra. Ilyen volt a Fraternitas tábor is, amin az idén először részt vehettem! Köszönöm a biztatást és az együttérzést, rám fér, mert merülő félben voltam, mint a Duracell nyuszi a reklámba, kicsit lankadt lendületem. Hiszen néha az emberek is szüksége van egy idő után feltöltődésre, mint a telefonnak, ahhoz hogy megműködjön.

Egy regényt tudnék írni az életemről, az eltelt 38 évről, de azt hiszem ezzel mindenki így van. A saját életkönyve kinek ilyen, kinek olyan. Egész eddigi életem folyamán mentem egyik intézetből a másikba, ahhoz, hogy tanulhassak és a fizikai állapotomon javítani tudjanak. Ennek köszönhetem, hogy most felnőttként többé kevésbé önálló vagyok. Persze ez gyerekként nem volt könnyű, a szülőktől, testvérektől távol lenni, mindig sírtam, amikor ott hagytak valahol. Van viszonyítási alapom az itteni és a külföldi intézetek között, de úgy érzem, hogy mindkettő hasznomra volt, és valamit adott. Hálás vagyok a szüleimnek, mert mindent megtettek érttem, sajnálom, hogy én nem tehettem értük semmit. Ha jól belegondolok időm sem volt megköszönni, amit tettek, mert hirtelen mentek el.

Mă numesc Farkas Magda și sunt din Odorheiu-Secuiesc. Întotdeauna mi-a plăcut și îmi place să fiu în comunitate, să particip la programe comune. Evenimentele acestea mă ajută pe parcursul săptămânilor, și îmi amintesc de ele de fiecare clipă cu mult drag. Un asemenea eveniment a fost și tabăra „Fraternitas”, la care am participat anul acesta, pentru prima dată. Mulțumesc pentru susținere și compasiune, aveam mare nevoie pentru că eram deja slăbită de puteri, ca iepurașul Duracell din reclamă, puțin îmi pierdusem avântul. Cred că fiecare om are nevoie din când în când de o perioadă în care să-și reîncarce bateriile, ca la telefoane, pentru a putea funcționa.

Aș putea scrie un roman întreg despre viața mea, din cei 38 de ani trăiți, dar cred, că nu sunt singura care are amintiri. Fiecare om are romanul vieții lui. Pe parcursul vieții mele, am trecut dintr-un câmin în altul, pentru a putea studia și pentru a putea fi ajutată, având în vedere starea mea de sănătate. Datorită acestei situații am putut să fiu, acum la maturitate, cât de cât independentă. Desigur, în copilărie nu a fost deloc ușor, departe de părinți, frați, plângeam mult, când mă lăsau în cămine. Am avut ocazia să pot face o comparație între căminele de la noi și căminele din străinătate, dar sunt convinsă că ambele au fost în interesul meu, și au putut să-mi ofere ceva.

Vannak élethelyzetek, amikor az ember a kora ellenére többmindent megér, mint más, aki már idősebb.

A kint töltött 8 év életem legszebb éveit voltak sok mindent tanultam, megéltem. Rengeteg koncertre jártam, kirándultunk. Volt egy kis csapat születésnapokat és egyéb eseményeket együtt ünnepeltünk. Bevallom ez az átváltás nem egyszerű, azért sem, mert hirtelen egyedül maradtam. Itt is jó, de ott több lehetősége van az embernek érvényesülni normálisabb életet élni. Mindig szívesen emlékszem vissza és mesélek az ottlétemről.

A testvéreimnek vannak gyerekeik, nagyon szeretem őket, mert ők őszintén és feltétel nélkül tudnak szeretni. Nem tudom, de gyerekként már arról álmodtam, hogy az állapotomtól függően családom lesz, aztán amikor ennek hangot adtam, akkor voltak akik letröfoltak, hogy te mit akarsz, akkor ez egy kicsit megtört bennem. Viszont, amikor lehetőségem adódott kimenni Magyarországra akkor elém tárultak a példák, amik ismét reményt keltek bennem. Ott voltak ugyan barátaim, de egyik sem volt olyan, akivel szívesen leéltém volna az életem vagy gyereket vállaltam volna tőle, sajnos. Mert a használatom módszerem csak az egészségesek között „divat”. A másik meg az, hogy az ember azt hiszi nagyon sok barátja van, akár nő, akár férfi, aztán idővel rájön, hogy ezek csak ismerősök voltak, megtévesztő, mert egymásra vannak utalva egy közösségen belül. En ezt tapasztaltam. Nekem egy igaz barátom volt kint, akivel olyanok voltunk, mint a testvérek, négy évig volt szobatársam, de már ismertük egymás gondolatát is. Sajnos meghalt még, amikor kint voltam. A barát az egy tág fogalom számomra. Ezért ismerőseim vannak többnyire. Írok egy idézetet a barátságról nekem nagyon tetszik.

„Barát az, aki megérti a múltadat, hisz a jövődben, és elfogad annak, aki vagy.” (Ismeretlen szerző)

Farkas Magda
◆◆◆◆◆

Kinga & Glann

A boldogság állapota az, amire mindannyian vágyunk. De mi kell ahhoz, hogy boldogok legyünk? Gondolkodtál-e ezen? Természetesen minden ember számára más és más dolog szerez örömet, a boldogságot különböző módon véljük elérni. Mégis van két érték, kincs, melyek meglétét nagyon fontosnak tartom. Az egyik a hit abban, hogy ez az állapot a természetes létformánk, ami nem csupán egyes emberek kiváltsága, hanem mindannyiun-

Fericirea, e starea la care visăm cu toții. Dar de ce avem nevoie pentru a fi fericiți? Te-ai gândit la asta? Sigur pentru fiecare om alte și alte lucruri produc bucurie, încercăm să atingem fericirea în moduri diferite. Totuși există două valori, comori, a cărei existență o consider foarte importantă. Una dintre acestea este credința că fericirea este starea noastră inițială, și nu este doar privilegiul unor categorii de oameni, ci al nostru, al tuturor. A doua care rezultă

Sunt recunoscătoare părinților mei, că au făcut tot posibilul să-mi fie bine, și îmi pare rău că eu nu am putut să fac nimic pentru ei. Dacă mă gândesc bine, nici nu am avut timp să-i mulțumesc, pentru că au plecat foarte repede.

Sunt situații în viață, când unii oameni, în ciuda vârstei lor, trăiesc mai multe experiențe, decât alții la vârste mult mai înaintate. Cei opt ani trăiți în străinătate au fost cei mai frumoși din viața mea, timp în care am învățat și trăit multe. Am fost la foarte multe concerte și în excursii. Am avut o echipă mică, cu care am sărbătorit toate zilele de naștere și alte evenimente. Mărturisesc că această schimbare nu este ușoară și datorită faptului că am rămas singură. Și aici e bine, dar acolo oamenii au mai multe posibilități de a reuși pentru a trăi o viață cât mai normală. Întotdeauna îmi amintesc cu drag și povestesc despre viața mea trăită acolo.

Frații mei au copii pe care îi iubesc foarte mult, pentru că ei sunt sinceri și pot iubi necondiționat. Încă din copilărie am visat, că indiferent de situația mea, voi avea și eu familia mea, însă mai târziu când am dat și glas acestui vis, au fost oameni care m-au apostrofăat cum că ce vreau eu în situația mea... Atunci acest lucru m-a dărâmat puțin, dar mai târziu când am avut posibilitatea de a pleca în Ungaria, am putut vedea exemple de acest fel, ceea ce a trezit din nou speranța în mine. Acolo am avut prieteni, dar din păcate, nici unul nu era cel cu care aș fi dorit să îmi trăiesc viața, sau să dau viață unui copil. Din păcate ideea că „o folosesc doar”, nu este o modă doar între persoanele sănătoase. În altă ordine de idei, de multe ori o persoană crede că are foarte mulți prieteni, femei sau bărbați, dar cu timpul își dă seama că, de fapt sunt doar cunoștințe. Este derutant, pentru că în cadrul unei comunități restrânse suntem indispensabili unul de altul. Experiențele mele asta arată. Am avut o singură prietenă adevărată, eram ca două surori, cu care am fost și colege de cameră timp de patru ani, și chiar și gândurile ni le cunoșteam. Din păcate, a murit încă pe atunci când eram acolo. Prietenia, pentru mine este un concept mult mai larg, fapt pentru care am mai mult cunoștințe. Am să scriu un citat despre prietenie care îmi place foarte mult:

„Prieten e cel care înțelege trecutul tău, crede în viitorul tău, și te acceptă așa cum ești.” (Autor necunoscut)

Farkas Magda, Traducere Györfi Júlia

ké. A másik pedig ebből következik: a bátorság, hogy megéljük azt. Oshot idézve „a legnagyobb bátorság a boldogsághoz kell”.

A napokban megismerkedhettem egy elbűvölő szerelmes párral: Kingával és Glannal. A Hifa által szervezett angol órán találkoztunk. Később elbeszélgettünk. Megtudtam, hogy Kinga (30 éves) izom-sorvadással született Marosvásárhelyen, ennek ellenére gyönyörű gyerekkora volt. A gyerek pajtásai között nem érezte magát kiközösítettnek, kevesebbnek másoknál. Később kiderült, hogy betegsége gyógyíthatatlan, sőt, megszületett a húga, Krisztina is ugyanezzel a betegséggel. Sok kórházi kezelés következett, amit ellensúlyozott az anyai szeretet és odafigyelés. A gyerekek iránti szeretete a pedagógusi pályára irányította, elvégezte a Petru Maior Egyetemen az angol-román nyelv és irodalom szakot. Egyre fokozódó betegsége miatt nem osztályteremben tanít gyerekeket, annál inkább mosolyával, szeretetével, életvitelével a körülötte élő embereket. Angol-román fordításokat vállalt, ott segít, ahol tud. Sok barátja van, boldog embernek tartja magát. Pozitív gondolkodásának, nyitottságának köszönhető az ismerkedése, majd a szerelme Glannal, aki egy 31 éves ausztráliai fiatalember. Nála csupán pár éve fedezték fel az izomsorvadást. Egymásra találásuk az interneten történt. Rengeteget beszélgetnek, megértik, támogatják egymást. Kirándulnak, utaznak, örülnek a nyárnak, egymásnak. Nem akadály sem a betegség, sem a több ezer kilométer távolság. Mit hoz a jövő? Isten tudja! De örülnek, megélik, széppé teszik a jelen. Lehet ennél hasznosabbat tenni?

Van egy jó hírem. A boldogság leginkább nem külső tényezők (pl. fizikai betegség), hanem a lelki egészség függvénye. A kettőnek nem kell szükségszerűen összetartóznia. Hány fizikailag egészséges, jó anyagi körülmények között élő, mégis megkeseredett, céltalan, boldogtalan emberrel találkozhatunk naponta... És hány csillogó szemű, mosolygós fizikai sérülttel... Mindig döntési szabadságunk van, hogy egy adott helyzetben a rossz dolgok miatt siránkozunk, vagy felfedezzük és örülünk a jó dolgoknak. Te hol tartasz most? Bárhol is vagy most az életedben, ha elkezdted hinni, vágnyi és tenni a jót, a szépet, mindazt, ami számodra érték és fontos, megtapasztalod azt az érzést, amit boldogságnak hívunk.

Zsigmond Júlia

Magány/társas magány pszichológiai megközelítésben

„Divatszó lett a magány, s ez mindenesetre jelzi, hol kell a ma keresztényének vigyáznia, miből kell korszerű vizsgát tennie? Magányból. Abból, hogy magányában hogyan tud minél mélyebb, minél előbb és állandóbb kapcsolatot

din curajul de-a trăi fericirea. Citând pe Osho „fericirea e cea care necesită cel mai mare curaj”.

De curând, am făcut cunoștință cu o fermecătoare pereche de îndrăgostiți. Kinga și Glann. Ne-am întâlnit la cursul de engleză organizat de Asociația Hifa. Mai târziu am purtat o conversație cu ei. Am aflat că Kinga în vârstă de 30 de ani din Tg-Mureș, s-a născut cu o boală numită distrofie musculară, dar împotriva acestui fapt, totuși a avut o copilărie fericită. Nu s-a simțit marginalizată de către tovarășii ei de joacă, nu a simțit că are valoare mai puțin decât alții. Mai târziu s-a aflat că boala ei este incurabilă, chiar și surioara ei, Krisztina s-a născut cu aceeași boală. Au urmat mai mulți ani de recuperare în spitale, care totuși a fost echilibrată de iubirea și atenția mamei. Iubirea ei față de copiii a îndrumat-o spre cariera de dascăl, a terminat universitatea Petru Maior la secția de limba și literatura engleză-română. Din cauza agravării bolii ei, nu poate preda în sălile școlii, dar învață oamenii din jurul ei, mai ales cu zâmbetul, ambiția și stilul ei pozitiv. Traduce texte din engleză-română, ajută acolo unde poate. Are foarte mulți prieteni și se consideră o persoană foarte fericită. Tot personalitățile ei deschise și gândirii pozitive se datorează cunoștința iar mai apoi dragostea cu Glann, care este un tânăr de 31 de ani din Australia. La Glann doar de câțiva ani s-a descoperit distrofia musculară. Întâlnirea lor s-a întâmplat pe internet. Conversează mult, se înțeleg foarte bine și se susțin unul pe altul. Fac excursii împreună, se bucură reciproc de vară cât și unul pentru celălalt. Nu este un obstacol pentru ei nici boala și nici distanța de mai multe mii de kilometri. Ce le rezervă viitorul? Numai Dumnezeu știe! Ei se bucură, trăiesc fiecare clipă și fac prezentul cât mai minunat. Se poate face ceva mai util de atât?

Am o veste bună. Fericirea nu este un fapt determinat mai ales de lucruri exterioare (ex. boală fizică) ci depinde mai ales de sănătatea sufletească. Nu este necesar ca cele două să se unească. Cu câte persoane sănătoase fizic, trăind într-o stare materială bună, dar totuși cu multă amarăciune în suflet, ne putem întâlni zi de zi. Și cu câte persoane cu handicap dar cu ochii strălucitori și cu zâmbetul pe buze... Întotdeauna avem posibilitatea, ca într-o anumită situație mai grea, să alegem între a ne plânge sau să descoperim și să ne bucurăm pentru lucrurile bune, pe care le deținem. Tu în care situație te afli acum? Oricare ar fi situația în viața ta, dacă începi să crezi, să creștini și să faci bine, să prețuiești frumosul, tot ce înseamnă o valoare și este important pentru tine, vei trăi experiența sentimentului acela care se numește, fericirea.

Zsigmond Júlia, Traducere Kelemen Attila

Singurătatea/singurătate în grup sau într-o relație din punct de vedere psihologică

„Singurătatea a devenit un cuvânt de modă, ceea ce dovedește că noi, creștinii trebuie să avem grijă, și să observăm imediat motivul și, în ce fel suntem capabili, pentru a ocoli această boala a secolului, singurătatea. Datoria noastră este

teremteni Istennel.” (Pilinszky János)

Baumeister, Nuss és Twenge pszichológusok 2002-ben egy kísérletbe fogtak. A kísérlet során három csoportba osztották be az alanyokat. Manipulációk segítségével az egyik csoportnak azt mondták, hogy az életük során tartós kapcsolatokat fognak kialakítani, a másiknak azt, hogy sok balesetet fognak a jövőben elszenvedni, míg a harmadikkal azt közölték, hogy magányosak lesznek a teszteredmények alapján. Ez azonban pusztá kitaláció volt, a teszt csak porhintés volt. Ezek után megvizsgálták, hogy miként teljesítenek különböző feladatokban. Intelligenciateszten, emlékfelidézést vizsgáló kísérleten mérték fel az eredményességüket, valamint, hogy az egyes résztvevők mennyire kitartóak rossz ízi, de egészséges ital elfogyasztásában, mennyi egészségtelennek számító csokis kekszet esznek, illetve mennyire képesek koncentrálni, ha mindkét fülükben más-más szöveget hallanak, de nekik csak az egyik fülükben hallható szövegből kell leírniuk bizonyos követelményeknek megfelelő szavakat. Végül azt vizsgálták, hogy milyen hamar adják fel egy feladatnak (mely egyébként megoldhatatlan) a megoldására tett erőfeszítéseket.

Az egyes kísérletek tanulsága szerint azok, akik magányra lettek ítélve, minden alkalommal rosszabbul teljesítettek a másik két csoportnál: rosszabb eredményeket értek el az intelligenciateszten, az emlékfelidezésben, kevesebbet ittak az italból, többet ettek a süteményből, kevesebb szót tudtak lejegyezni, hamarabb adták fel a megoldhatatlan feladatot, tehát a kognitív működésük és az önszabályozásuk szintje is lecsökkent. A magány fogalma többféleképpen értelmezhető. Legnyilvánvalóbb formája a körülmények okozta magány, amikor az egyént a körülmények vagy teljesen elszigetelik minden más egyéntől („Robinson Crusoe” létállapot), vagy csak minimális kapcsolatokat tesznek lehetővé (pl. egyszerűes börtöncella). Az ilyen magány szerencsére ritkaság. A körülmények rendszerint csak megnehezíthetik a társas kapcsolatokat, de az ilyen akadályok többé-kevésbé kivédhetőek. Ez azonban már az egyén bizonyos tulajdonságain, azok fejlettségén és egész személyiség-szerkezetén múlik.

Mindenekelőtt tisztázandó a különbség a magány és az egyedüllét között, hiszen a kettő korántsem azonos, bár nincs éles határvonal közöttük. Az egyedüllét általában rövidebb időszakokra vonatkozik a társas kapcsolatokon belül, s így nem jelent komoly problémát vagy magányosság-érzést. A túl sok egyedüllét – akár szándékos, akár kényszerű – előbb-utóbb magányossággá válhat. Különleges (bár nem ritka) forma a társas magány, amelyben két vagy több együtt élő ember úgy vesz részt, hogy egymással csak formális és felszínes kapcsolatot tartanak, s közben magányosnak érzik magukat. Ennek tipikus példája az érzelmileg kiüresedett („üres kagylóhéj”) házasság, amely valamilyen (vélt vagy valós) okból formailag nem bomlik fel.

Pszichológiai szempontból akkor beszélhetünk magányról, ha az adott egyének

1. nincs egyetlen, intimnek nevezhető kapcsolata sem;
2. nem képes érzelmileg kötődni senkihez, nincs (vagy minimális) a társ-igénye;
3. igényli ugyan az intim-kapcsolatokat, de képtelen ilyet találni vagy fenntartani.

Kifejezett és tudatos, kínzó magányérzés inkább csak a

aceea de a construi o relație cât mai strânsă și durabilă cu Dumnezeu. (Pilinszky Janos)

Psihologii Baumeister, Nuss și Twenge au făcut în anul 2002 un experiment. De-a lungul acestui experiment au împărțit subiecții în trei grupuri separate. Cu ajutorul unor manipulări, unui grup i-au declarat că de-a lungul vieții lor vor alcătui legături strânse, durabile; altui grup că vor suferi accidente, iar celui de-al treilea i-au comunicat că vor fi singuratici, în urma rezultatelor unor teste. Dar a fost invenție goală, așa zisul test a fost numai praf în ochi. După toate acestea, subiecții au fost testați, analizați din punct de vedere al inteligenței, a memoriei, al comportamentului, tenacitatea (unii participanți au consumat băuturi sănătoase chiar dacă aveau gust rău); cantitatea de biscuiți cu ciocolată consumată; puterea de concentrare în caz că la ambele urechi auzeau două cuvinte diferite, dar trebuiau să formeze un anumit text din cuvinte auzite numai de o ureche. În sfârșit, au examinat și viteza de rezolvare a unei teme (de altfel imposibil de rezolvat).

Iată rezultatele acestor cercetări. Grupul căruia i-a fost prognosticată singurătatea, a avut rezultate mult mai slabe decât celelalte două grupuri la testele efectuate în privința inteligenței, memoriei, au băut mai puțin, dar au mâncat mai multe dulciuri, au memorat mai puține cuvinte, au renunțat cel mai ușor la rezolvarea testelor dificile; deci, activitatea relațională și interioară era mai scăzută. Termenul de singurătate se poate defini în mai multe feluri. Cea mai întâlnită formă este cea datorată unor împrejurări atunci când individul se izolează parțial sau total de ceilalți (ex. cazul Robinson Crusoe), sau cea din carcara penitenciarului. Din fericire, aceste forme de singurătate sunt mai rare. De regulă, împrejurările îngreunează comunicarea cu societatea dar aceste piedici pot fi evitate mai mult sau mai puțin. Totuși deja însușirile, dezvoltarea caracterului individului depinde de organizarea întregii colectivități.

Cu toate acestea trebuie să lămurim diferența dintre singurătate și faptul de a trăi singur, cei doi termeni nu sunt identici. Nici nu au o limită strictă între ele. În general, izolarea de restul colectivității pe durată mai scurtă nu dovedește mari probleme sau nevoia de singurătate. Dar trăind îndelungat în izolare de voie-de-nevoie, mai devreme sau mai târziu devine solitar. Singurătatea în colectiv este o formă destul de des întâlnită, ca atunci când două sau mai multe persoane trăiesc împreună, având o relație formală și superficială, dar de fapt se simt singuri. Căsniciile lipsite de sentimente („coajă de scoică”), care nu se consumă din anumite motive, închipuie sau reale și nu se destramă, sunt exemple tipice.

Din punct de vedere psihologic, atunci putem vorbi de singurătate când:

1. nu există nici o relație apropiată
2. nu este capabil să-și facă o relație cu nimeni, nu simte deloc nevoia de a fi în comunitate.
3. își dorește relații apropiate, dar nu este capabil să-și

3. kriterium esetén jelentkezik, de nem tudatos formában gyakorlatilag minden magányosnál fellelhető, akkor is, ha tagadják, nem vesznek róla tudomást, vagy éppen előnyösnek tartják. Ebből következően meg kell különböztetnünk a tényleges (objektív) magányt és a magányérzést, mert a kettő nem mindig jár együtt. Pszichológiai szempontból nyilván az utóbbi a fontosabb, mert ez okozhat kisebb-nagyobb problémákat az egyénnek (és esetleg környezetének is). Ennek oka az ember vele-született társ-igénye, amelynek hatása alól szinte senki sem tudja kivonni magát, s ha mégis, akkor – ritka kivétellektől eltekintve – csak súlyos károsodások árán.

Kívételt jelenthetnek például a személyiségük magas fejlettségi fokát elérő, alkotó emberek (művészek, tudósok, feltalálók stb.), akik magányosan élnek ugyan, de szellemi kapcsolatot tartanak a társadalom különböző tagjaival – ha másként nem, akkor az irodalmon és/vagy a tudományos műveken keresztül. A tartós magányosságtól eltérően az átmeneti (de akár néhány éves) magányosságban sok értékes élmény lehetősége rejlik. A magányosság idején látjuk, hogy nem vagyunk fontosak a nagy, mozgalmas világ számára, és hogy az sem fontos a mi számunkra. Összeomlik a fontossága, jelentősége és értéke a dolgoknak, amelyekben eddig hittünk; és ha kitartunk és még magányosabbak leszünk, kezdete lehet egészen újfajta fontosságok és jelentőségek felfedezésének... A magányosság a felszabadulás útja. A szabadságot nemrég valaki úgy határozta meg, hogy: „teljes magányosság, teljes felelősséggel párosul.” Ez valójában azt jelenti, hogy csak egy autonóm személyiség képes szabadon választani és dönteni; függetlensége azonban csupán viszonylagos magányossággal jár. Az érett, egészséges személyiségű ember igényli az intim-kapcsolatokat, tud tartósan kötődni a kiválasztott partnerhez, családi és egyéb közösséghez, de sohasem válik függővé egy kapcsolattól, mindig megőrzi autonómiáját. A magányról ma a legtöbb embernek a társ utáni vágy, a levertség, a félelem és az elhagyatottság jut az eszébe. Holott képesek vagyunk különbséget tenni a között, amikor valaki „egyedül érzi magát” és amikor „egyedül van”. Meglehet, hogy a nyelvünkől eltűnt a magány pozitív oldala, de vágyképeinkből korántsem. Egy lakatlan sziget, egy eldugott hegyi kunyhó, a sivatag – sokan vágyódnak ezekre a helyekre, mert bennük a hétköznapi ellenvilágát látják. Azokét a szürke hétköznapiakat, amelyeket szűk terekbe zárva, sokadmagukkal töltnek el – a lakótelepen, az irodában, a forgalmi dugóban, valamint a körülkerített természetben. A hétköznapiakat, amelyekből egyre tudatosabban próbálnak ideig-óráig kiszakadni, például úgy, hogy hétvégén kikapcsolják a mobiltelefonjukat, beiktatnak néhány wellness-napot vagy éppen egy kolostorban töltik a szabadságukat. Számukra az egyedüllét luxus. Csak rövid időszakokra vonulnak vissza – nincsenek kirekesztve.

Egy név nélküli, több európai országra kiterjedő felmérésben a nőknek alig nyolc, a férfiaknak mintegy három százaléka állította magáról, hogy „gyakran magányos”. Hogy „néha”, azt már minden negyedik nő és minden hatodik férfi érzte magára nézve igaznak. Mivel a magánykutatók nem bíznak az ilyen önértékelések őszinteségében, kérdőíveikben szeretnek egy kicsit tovább is elidőzni a kényes kérdéseknél: „Milyen gyakran érzi magát közel másokhoz?” „Milyen gyakran érzi magát vállalkozó szelleműnek és barátságos-

facă sau să păstreze

Singurătatea este mai frecventă în cazul celor care îndeplinesc punctul 3, dar inconștient suferă din cauza incapacității de a lega sau menține relații. Astfel, putem vorbi de singurătatea reală (obiectivă) și de cea nereală, deoarece nu înseamnă același lucru. Din punct de vedere psihologic, a doua formă este mai importantă pentru că poate provoca probleme mai mici sau mai mari individului (și uneori și colectivității). Asta deoarece omul născut cu dorința de tovărășie, iar de sub efectul acesta nimeni nu se poate feri, și dacă totuși aleg acest mod de viață forțat de împrejurări, o fac cu prețul unor mari sacrificii. De exem-plu, mari personalități în special care trăiesc în sfere înalte ale spiritualității (artiști, cercetători, inventatori, etc.) care duc o viață interioară intensă, dar țin legătura cu anumiți membri ai societății, dacă nu altfel măcar prin literatură și/sau lucrări științifice. Pe lângă singurătatea care poate dura toată viața, mai există și cea de o durată de numai câțiva ani și care poate fi foarte bogată în experiențe neprețuite. În momente de singurătate ne dăm seama cât suntem de mici, de neînsemnați în lumea asta mare și în continuă mișcare. Importanța și valoarea tuturor lucrurilor în care credeam până acum se pierde, iar dacă persistăm și vom fi și mai izolați atunci vom vedea altfel lucrurile, apar alte priorități. Singurătatea este drumul spre eliberare. Nu demult cineva a descris libertatea: „Singurătate totală, responsabilitate totală”. Asta înseamnă că orice persoană independentă este capabilă să aleagă și să decidă; independența nu coincide în totalitate cu singurătatea. Omul matur, sănătos are nevoie de relații apropiate, își poate consolida relații de durată cu partenerul ales în familie și alte comunități, doar niciodată nu renunță la independență și alte legături, totodată își apără autonomia. Ideea de singurătate, pentru cei mai mulți oameni cuprinde dorința de a avea un partener apropiat, depresiunea, frica de a fi părăsit. Suntem în stare să facem deosebirea între a fi singuri și a trăi în singurătate? Probabil că a dispărut din limbajul nostru partea pozitivă a singurătății, dar nu și nevoia noastră a acesteia. Pe mulți îi încercă dorința de a se retrage pe o insulă nelocuită sau într-un loc retras din munți, împotriva nebuliei din timpul săptămânii. Aceia care stau în spații închise, în locuințe, în birouri, blocați în aglomerație tot timpul săptămânii, încearcă în weekend să evadeze, închizând de exemplu telefonul mobil, înregistrează câteva zile de deconectare totală (wellness) sau chiar își petrec concediile în mănăstiri. Pentru ei singurătatea e un lux. Se retrag pentru o perioadă mai scurtă, dar nu sunt excluși.

Într-un sondaj care a avut loc în mai multe țări europene s-a constatat că doar 8% dintre femeii și numai 3% dintre bărbați consideră că se simt singuri „deoseori”. Însă atunci când au fost întrebați dacă se simt singuri „câteodată”, fiecare a patra femeie și fiecare al șaselea bărbat au spus, „Da!”. Cercetătorii, nefiind mulțumiți (convinși) de sinceritatea acestor răspunsuri au încercat cu întrebări mai delicate (dificile) cum ar fi: „Cât de des se simte apropiat de alții?” „Cât de des se simte angajat spiritual și prieteneste, emoțional?” „... rușinat?” „...ca membru într-un cerc de prieteni?” „Pe baza tuturor datelor obținem un preț mai mare și dispar diferențele dintre sexe, ba chiar

nak?”...„szégyenlősenek?”...„egy baráti társaság tagjának?”...„kirekesztettek?” „Ezek alapján összességében magasabb értékeket kapunk, és megszűnik a nemek közötti különbség, sőt a férfiak lesznek a magányosabbak” – állítja Daniel Russell amerikai pszichológus. Ma az empirikus kutatásban, a hetvenes évek óta az általa kidolgozott kérdőívet használják a leggyakrabban. Ez az úgynevezett „UCLA magányossági skála” közvetetten úgy értékeli a magányt, hogy a megkérdezett mekkora eltérést érez valós és vágyott kapcsolata között. „Az optimális szint egyénenként változik – magyarázza Russell –, de aki azt nem éri el, magányosnak érzi magát. Aki pedig meghaladja azt, és kevesebb kapcsolatra vágyik, bizonyára szintén nem boldog – teszi hozzá Russell. De erre nincs kifejezésünk. A social crowding talán illene rá – leterheltség a túl sok társas kapcsolat miatt.”

„Félelmetes állapot a magány. Jézus legelkeseredettebb szavai is ez váltja ki, az elhagyatottság. „Uram, Uram, miért hagytál el engem!” - ezzel a kiáltással élte át talán a legmélyebben az emberi természet fájalmát és veszélyeit. Nem ismerte ugyan az unalom, a szomorúság elősivatagait, de átélte a magány legriasztóbb fájalmát, s ő, aki minden szenvedést magára vett, ezt az egyet elviselhetetlennek találta. S valóban: a valódi magányban senki nem maradhat meg tartósan bűntelenül és büntetlenül. Különös, hogy a krízis és a megoldás legtöbbször mennyire egybeesik, milyen szoros drámai kapcsolatot tart egymással. A kör és a gyógyítás szavai szinte azonosak. Magányosak lettünk - mert nem tudunk magányosak lenni. Mit jelent ez? Jelenti azt, hogy az ember, ki a külsőségeket, a kinti ingereket hajszolta, eltompult, s elvesztette belső fogékonyágát, hallását a csendre, képességét az elmélyülésre. Elfelejtett befele fordulni. S ezzel egyidejűleg vesztette el másik képességét is, nyitottságát a világ, a többi ember felé.” (Pilinszky János)

Csata Varga Éva pszichológus, szociálpedagógus

bárbații vor fi mai solitari”, declară psihologul american Daniel Russel. Astăzi, în cercetările empirice din anii șaptezeci încoace se folosesc cel mai mult ajutorul (sprijinul) chestionarului. Prin intermediul așa - numitei scale a singurătății UCLA, se măsoară singurătatea celui chestionat în raport cu realitatea și cu dorința lui de socializare cu cei din jur. Nivelul optim se schimbă de la om la om, explică Russel, dar cine nu reușește se simte singur. Însă cine depășește acest nivel și dorește mai puține relații, nu se simte fericit mai adaugă Russel. Dar la asta nu avem termen de exprimare. După termenul de crowding social prea multe relații devin o povară.

„Singurătatea e o stare înspăimântătoare. Când era cel mai necăjit. Isus spune: „Doamne, Doamne, de ce M-ai părăsit?” A acest strigăt se manifestă în deznădejdea cea mai mare. Nu a cunoscut plictiseala, tristețea, dar a trecut prin nefericirea alarmantă a singurătății, iar El care și-a luat asupra Lui toată suferința, a considerat acest lucru cel mai insuportabilă. Și, într-adevăr, în adevărata singurătate, nu poate rămâne nimeni nevinovat. Curios, de cele mai multe ori, criza și rezolvarea sunt împreună, însă cât de dramatică este relația dintre ele! Cuvintele bolii și a vindecării sunt aproape identice. Am devenit singuratici pentru că nu înțelegem singurătatea. Asta ce înseamnă? Înseamnă că cel care aleargă după aparențe, superficialitate, după ceva care să-l incinte, s-a tocit și și-a pierdut receptia interioară, ascultarea liniștii, profunzimea în gândire. A uitat să se întoarcă în interiorul ei și în același timp și-a pierdut și o altă însușire: deschiderea spre lume, spre ceilalți oameni.” (Pilinszky János)

Csata Varga Eva, sociopedagog, psiholog; Traducere Felicia Mihăescu

Agyérbetegségek

Az agyérbetegségek a középkorú egyéneket és időseket érintik leginkább. Az előfordulási arányuk nő az életkor növekedésével és sok „fénykorban” levő egyént érintenek. Az agyérbetegségek általi morbiditás és mortalitás mértéke csökkent az utóbbi időben főleg az ér- és szívbetegségek korai felismerésének és kezelésének köszönhetően.

A legtöbb agyérbetegség hirtelen kezdetet mutat, gócjellegű idegrendszeri tünetet produkálva. Az érintettség állandó maradhat, vagy javulhat, illetve idővel rosszabbodhat. Két típusú elváltozásról beszélhetünk, az egyik agyi vértelenység (érelzáródás), a másikat agyi vérzés okozza.

Az agyi vértelenység akkor lép fel, ha az agy felé szállító vérmenyiség drasztikusan lecsökken. Ez a csökkenés fennállhat másodpercekig vagy akár percekig, amikor is agyi infarktus lép fel. Az agyvérzés létrejöhet az agyi szövetben vagy az agyat burkoló hátyák között, ezen utóbbiak inkább traumák hatására jönnek létre és nem agyérbetegségek következtében.

Az ishémias, vagyis csökkent vérrellátás miatt kialakuló agyérbetegségeket a kiváltó ok szerint két kategóriába lehet osztani, és pedig trombózis okozta illetve embóliás eredetű.

Boli cerebrovasculare

Bolile cerebrovasculare predomină în perioada de mijloc și târzie a vieții. Incidența atacurilor crește cu vârsta și afectează mulți oameni în ”epoca de aur”, un segment al populației cu o creștere rapidă. Morbiditatea și mortalitatea prin bolile cerebrovasculare a scăzut în ultimii ani, datorită mai ales recunoașterii și tratamentului bolilor vasculare și cardiace incriminate, inclusiv a hipertensiunii arteriale.

Cele mai multe boli cerebrovasculare prezintă debut brutal, cu deficit neurologic focal. Deficitul poate rămâne fix, se poate ameliora sau se poate agrava progresiv. Putem vorbi de ischemie sau infarct cerebral.

Ischemia cerebrală este produsă de o reducere a fluxului cerebral cu durată de câteva secunde până la câteva minute. Dacă oprirea durează mai mult de câteva minute, apare infarctizarea țesutului cerebral.

Hemoragia intracraniană poate să apară în parenchimul cerebral, în spațiile sau între straturile care acoperă creierul, acestea din urmă fiind de obicei traumatice și nu prin boli cerebrovasculare.

Boala cerebrovasculară ischemică este împărțită în două categorii distincte: trombotică și embolică. Cauza exactă a

A legtöbb esetben azonban az isémia okát nem lehet megállapítani pontosan. A trombikus eredetű agyi történések 80-90 százalékában nincs semmilyen figyelmeztető jel, 10-20%-nál azonban úgy, átmeneti isémiás roham előzheti meg. A trombozис kialakulásának oka, amint arról a magasvérnyomás esetében is tárgyaltunk, az ateroszklerózis. Annak ellenére, hogy a kiterjedt ateroszklerózissal rendelkező egyéneknél magasabb az agyi történések kialakulásának a veszélye, a kettő közti összefüggések nem teljesen világosak. Az ateroszklerotikus plakkok érszűkületet okozhatnak, csökkentve ezáltal az agyba jutó vérmennyiséget.

Az isémiás agyérvbetegség tipikus megjelenési formája egy hirtelen kezdődő neurológiai deficit. Az átmeneti isémiás rohamot 24 óránál rövidebb ideig tartó neurológiai deficit jellemzi (általában 5-20 perc alatt oldódik), és gyakran egy nagyobb roham előjele. Ezen átmeneti rohamokért felelős mechanizmus a csökkent agyérrelátás, ami szűkület vagy elzáródás következtében lép fel. Az utóbbi kialakulhat embolizáció következtében is, ahol a trombus lehet szíveredeti illetve ateroszklerotikus plakkal rendelkező érből jövő. Bármilyen folyamat, mely csökkenti az agy felé szállított vérmennyiséget, úgy mint a nagyerek szűkülete, melyhez a kiserek érintettsége is társul, isémiás agyi történést hozhat létre. Ha a tünetek 24 óránál hosszabb ideig fennállnak, annak a jele, hogy kialakult az agyi infarktus. Egyes esetekben az egy óráig fennálló tünetek takarhatnak agyi infarktus.

Az isémiás agyérvbetegség jelei és tünetei az érintett agyterület függvényében, valamint a környező érhálózat állapotától is változnak. A környező erek azért fontosak, mivel ezek elláthatják egy bizonyos mértékben a károsodott agyterületet, és befolyásolják a betegség további lefolyását. A leggyakrabban a hirtelen feloldali lebénulás az első tünet, melyhez csatlakozhat vagy sem érzékszavar, és a domináns agyfélteke érintettsége esetében beszédzavar.

Az agyvérzés a leggyakoribb nem traumatikus eredetű agyi vérzés, mely gyakori oka az agyi történéseknek. A legtöbb esetben magasvérnyomás áll a háttérben.

Agyi vérzés leggyakrabban egy ér spontán rupturája okoz. Ha olyan személyeknél jelentkezik a jelenség, akiknél nem magas a vérnyomás, más okokat is tekintetbe kell venni, mint alvadási zavarok, malignus folyamatok, vagy más okok. A vérzés lehet kisméretű, vagy létrehozhat egy nagy alvadékokat, mely a tömeghatásnak köszönhetően más súlyosabb szövődmények kialakulásához is vezethet. A magasvérnyomás következtében kialakult vérzések általában 30-60 perc alatt lezajlanak, máskor viszont elhúzódhatnak hosszabb időre is. Ha a vérzés egyszer megáll, általában nem indul újra. Hat hónapos intervallum után az alvadék felszívódik, helyette egy hegcsövevel teli üreg marad.

Bár az agyi vérzések nem kötődnek különösen a szervezet megterheléséhez, majdnem mindig ébrenléti állapotban lépnek fel, vagy mikor az illető stressznek van kitéve. A klinikai képet általában egy hirtelen fellépő neurológiai deficit uralja, mely konstansan romlik 30-90 perc alatt. Az isémiás agyi történéshöz hasonlóan, a tünetek az érintett agyi területtől függenek, de a legfontosabb jel a motoros deficit mely az agyvérzéssel ellentétes oldalon jelentkezik.

Mind az isémiás, mind az agyvérzés következménye neurológiai deficit, melyek kimutathatóak bárki által

ischemiei adeseori nu poate fi determinată. Accidentele vasculare cerebrale trombotice apar fără semne premonitorii la 80-90% dintre pacienți. 10-20% din aceste atacuri sunt precedate de unul sau mai multe accidente ischemice tranzitorii. Cauza cea mai frecventă a trombozei vasculare, cum am discutat și în cazul hipertensiunii arteriale, este ateroscleroza. Cu toate că indivizii cu grad mai ridicat de ateroscleroză au o posibilitate de a face atac vascular cerebral mai mare, corelația acestora este doar aproximativă. Plăcile aterosclerotice pot determina stenoza arterială care produce obstrucția hemodinamică a fluxului.

Atacul vascular cerebral ischemic tipic se prezintă ca un debut brusc al unui deficit neurologic. Un atac ischemic tranzitor se caracterizează printr-un deficit neurologic cu durată sub 24 de ore (de obicei 5-20 de minute), și adesea poate anunța un atac important. Mecanismele care se presupun a fi responsabile de atacurile tranzitorii sunt fluxul scăzut dintr-o arteră datorită ocluziei sau stenozei sau embolia, în care embolul își are originea din cord sau poate fi un tromb dintr-o arteră cu placă ateromatoasă. Orice proces care reduce cantitatea de sânge transportată spre creier prin îngustarea sau blocarea completă a arterelor mari, la care se adaugă și afectarea arterelor mici secundare, poate provoca atac vascular cerebral ischemic. Dacă semnele și simptomele persistă 24 de ore, apare infarctul. Chiar și simptomele cu durată de o oră pot fi asociate cu infarct cerebral.

Semnele și simptomele atacului vascular cerebral ischemic depind de localizarea arterei ocluzionate, precum și de starea arterelor din împrejurimea porțiunii afectate care ar putea să joace rol important în păstrarea integrității acestei porțiuni. Prezentarea tipică este debutul brutal al hemiparezei, asociat sau nu cu deficit hemisenzitiv, adică afectarea sensibilității, și dacă este afectată emisfera dominantă, apare afectarea vorbirii.

Hemoragia intracerebrală este cea mai frecventă formă de hemoragie intracraniană netraumatică, fiind o cauză importantă de atac vascular cerebral. Hipertensiunea arterială este cauza cea mai importantă a acestor hemoragii.

De obicei hemoragia intracerebrală apare prin ruptura spontană a unei artere mici în creier. Când hemoragiile apar la persoane fără hipertensiune, trebuie luate în calcul și alte afecțiuni, cum ar fi tulburările hemoragice, tumori maligne, și alte cauze. Sângerarea poate fi mică sau se poate forma un cheag mare, care comprimă țesuturile din jur provocând alte complicații mai grave. Majoritatea hemoragiilor intracerebrale datorate hipertensiunii se instalează într-un interval de 30 până la 60 de minute, iar altele într-un timp de 24-48 de ore. Odată ce sângerarea se oprește, se știe, că în general nu mai reîncepe. După un interval de 6 luni, cheagul se absoarbe și este înlocuit de o cavitate ca o felie de portocală, căpușită cu țesut cicatricial.

Deși nu sunt asociate în mod deosebit cu efortul, hemoragiile intracerebrale apar aproape întotdeauna în timp ce pacientul este în stare de veghe și uneori când este supus unui stres. Tabloul clinic este adesea cel al unui debut brutal al unui deficit neurologic care se agravează progresiv în 30-90 de minute. Semnele și simptomele, ca și în cazul atacului vascular cerebral ischemic, variază în funcție de localizarea hematomului intracerebral, dar semnul cel mai important este

néhány egyszerű test által, melyek lehetővé teszik a korai felismerést és beavatkozást:

1. Ha megkérjük a veszélyeztetett személyt, hogy mosolyogjon,
2. Ha megkérjük a veszélyeztetett személyt arra, hogy mondjon egy rövid mondatot, pl. Ma nagyon szép idő van.
3. Ha megkérjük a veszélyeztetett személyt arra, hogy emelje fel mindkét karját a magasba.
4. Ha megkérjük a veszélyeztetett személyt arra, hogy öltse ki a nyelvét.

A fentiek közül, ha bármelyik az elváltozás jeleit mutatja a normálístól, pl. ha arcának egyik fele görcsösen mozdulatlan marad, vagy nem tudja kifejezni magát egy egyszerű mondat erejéig sem, vagy, ha valamelyik kezét nem tudja felemelni feje fölé, vagy nem tudja kiöltöni nyelvét, vagy az egyszerűen csak kilóg a szájból... ez mind azt jelzi, hogy sürgősen hívjuk a mentőket.

Az agyértelek kezelése, mint bármely más betegség esetében, két részre osztható, éspedig a megelőzés, és a már kialakult betegség kezelése.

A megelőzés legfontosabb momentuma a befolyásolható rizikótényezők kiiktatása. Az előrehaladt életkor, a családi kórelőzmények, a cukorbetegség, magasvérnyomás, cigarettázás, magas koleszterinszint, és más ezekhez hasonló tényezők fontos rizikótényezőkként szerepelnek isémiás agyi károsodások kialakulásában, leginkább az ateroszklerózis kialakulásával való szoros kapcsolatuk miatt. A dohányzást mindenképpen el kell hagyni. Az ateroszklerózis legfontosabb rizikótényezője a magasvérnyomás, ezért fontos a vérnyomásértékek normális szinten tartása. A legfontosabb teendők az életmód és a diéta változtatása. Az agyvérzések esetében a megelőzés a vérnyomásértékek normális szinten való tartását, az alkoholfogyasztás csökkenését és a kábítószer fogyasztás beszüntetését célozza. A már kialakult betegséget szigorú orvosi felügyelet mellett gyógyszeresen végzik.

Az agyi értelekben szenvedő páciensek rehabilitációja nagyon fontos, és magába foglal foglalkoztatási, beszédterápiát, valamint fizikai rehabilitációt. A terápia célja, hogy úgy a beteg, mint a családja tudomást szerezzen a betegség lényegéről, megtanuljon vele élni, és elkerülje az esetleges komplikációkat, amiket pl. a hosszas fekvés okozhat.

Forrás:

1. <http://kvm17.blogspot.com/2007/10/agyvrzs.html>
2. Harrison's Principles of Internal Medicine, ed. 14

Dr. Kalló Imola

A 2006/448. újrakiadott Törvény utolsó módosításai

Románia Kormánya a 2008/86. SKR-e által módosította a sérült személyek jogainak védelméről szóló alaptörvény három szakaszát, amelyet a 2006/448. újrakiadott, Törvény szabályoz.

A fennebb említett törvény II. Fejezet, amely a Sérült személyek jogai címet viseli, Kedvezmények alfejezeténél a 27. sz. (1)-es bekezdése által előírja azt a lehetőséget, amely szerint a sérült személyek jogosultak egyetlen szállítóeszköz

deficitul motor de parte opusă hemoragiei intracerebrale.

Rezultatul atacului vascular cerebral ischemic cât și al celui hemoragic este apariția unui deficit neurologic, care poate fi pus în evidență de oricine cu ajutorul a câtorva probe simple care ar putea ajuta la recunoașterea bolii și intervenția precoce în interesul pacientului.

Aceste probe simple sunt următoarele:

1. Cerem pacientului să zâmbescă.
2. Spunem pacientului o propoziție simplă, cum ar fi: "Azi e vreme frumoasă", și îi cerem să repete propoziția.
3. Cerem pacientului să-și ridice mâinile în aer.
4. Cerem pacientului să-și scoată limba.

Dacă la vreuna dintre aceste probe observăm ceva neobișnuit, ex. jumătatea feței se strâmbă, nu poate să-și ridice mâinile la fel, nu poate să repete propoziția simplă sau dacă limba pacientului îi atârna din gură, înseamnă, că trebuie să chemăm salvarea de urgență.

Tratamentul bolilor vasculare cerebrale, ca și în cazul altor boli, poate fi împărțit în tratament profilactic și tratamentul afecțiunii acute.

Cel mai important mod de prevenire este combaterea factorilor de risc. Vârsta avansată, istoricul familial, sau de atac vascular cerebral trombotic, diabetul zaharat, hipertensiunea, fumatul, colesterolul plasmatic crescut și alți factori au fost dovedite sau presupuse a fi factori de risc pentru atac vascular ischemic mai ales prin legătura lor cu ateroscleroza. Fumatul trebuie descurajat la oricine. Dintre factorii aterosclerozei hipertensiunea este cel mai important. În prima linie de tratament sunt modificările dietetice și ale stilului de viață. În cazul hemoragiei intracerebrale profilaxia tinde în principal să reducă hipertensiunea, consumul excesiv de alcool, și administrarea drogurilor ilicite cum ar fi cocaina sau amfetaminele. Tratamentul acut al bolilor vasculare cerebrale este efectuat cu agenți medicamentoși sub strictă supraveghere.

Reabilitarea pacienților cu boli cerebrale vasculare este importantă și include terapia fizică, ocupațională și a vorbirii. Este direcționată către educarea pacientului și a familiei privind deficitul neurologic, prevenirea complicațiilor imobilizării (de exemplu pneumonia, escarele cutanate, contracturi musculare) și ajutorarea pentru depășirea deficitului.

Bibliografie:

1. <http://kvm17.blogspot.com/2007/10/agyvrzs.html>
2. Harrison's Principles of Internal Medicine, ed. 14

Dr. Kalló Imola

Ultimele modificări ale Legii nr. 448/2006, republicată

Guvernul României prin OUG nr. 86/2008 a modificat trei articole ale legii de bază privind protecția drepturilor persoanelor cu handicap, reglementată prin Legea nr. 448/2006, republicată.

Legea mai sus menționată prin Capitolul II, intitulat Drepturile persoanelor cu handicap, la Secțiunea Facilități a prevăzut prin art. 27 alin. (1) posibilitatea achiziționării unui singur mijloc de transport și adaptarea unei locuințe conform

beszerzésére és egy lakás a sérült személy egyéni igényei szerinti átalakítására, akadálymentesítésére egy olyan hitel által, amely kamatja az állami költségvetésből van fedezve, azzal a feltétellel, hogy a hitel részletei fizetve legyenek az esedékesség napján.

Ezen könnyítés kedvezményezettjei: súlyosan és fokozottan sérült felnőtt személyek és olyan család vagy személy, akinek a gondozásában van legkevesebb egy súlyosan vagy fokozottan sérült gyermek.

A törvény újdonsága abban áll, hogy a kormányzók a 2008/86. SKR 1. sz.-ban lecsökkentették a 2006/448. újrakiadott, Törvény 27. sz. (1)-es bekezdése által nyújtott joghatály területét a tárgyra, értékre és a szerződési időtartamra vonatkozóan.

Ennek következtében, az utolsó módosítások alapján, a kedvezményezettek csak egyetlen személyautót, azaz olyan gépkocsit amely csak személyszállításra rendeltetett, jogosultak beszerezni a szállítási eszköz helyében, amely egyaránt alkalmas lehet személy vagy dolgok szállítására (a Román Értelmező Szótár meghatározásai alapján). A hitel értékére vonatkozóan is van egy értékhatár állítva, ugyanis nem haladhatja meg a 10.000 Eurót, a visszafizetési időtartam mellett, amely legtöbb 5 év lehet.

Egy másik módosítás a magán sérült-személy-központok létesítésére és működésére vonatkozik, amelyek jogi személyiség nélkül is létezhetnek a Sérült Személyek Országos Hatósága láttamozása és módszertani vezetése alatt.

A 2008/86. SKR az utolsó módosító szakasza által lecsökkenti azon termékek és szolgáltatások választékát vagy és mennyiségét, amelyek az engedélyezett védett egységektől beszerezhetők a hatóságok és közintézmények, magán vagy közérdekű jogi személyek által - azok az alkalmazók által, akiknek legalább 50 alkalmazottjuk van, és nem döntöttek sérült személy alkalmazása mellett legalább 4% arányban, az összalalkalmazott számhoz viszonyítva - a 2006/448. újrakiadott, Törvény 78. sz. (2). bekezdésében előírt törvényes kötelezettség teljesítése céljából.

A 2008/86. SKR pontosít, hogy az érintett jogi személyek csak az engedélyezett védett egységekben alkalmazott sérült személyek tevékenysége által alkotott termékeket illetve általuk nyújtott szolgáltatásokat szerezhetik be.

A 2006/448. újrakiadott, Törvény Alkalmazási szabálya 44. sz.-nak értelmében az engedélyezett védett egységek körébe tartoznak azok a kereskedelmi szereplők is, amelyeknél legkevesebb 30% arányban sérült személyek vannak munkaviszonyban az összalalkalmazottakhoz viszonyítva.

Bükkösi Orsolya, jogász.

nevoilor individuale de acces a persoanelor cu dizabilități cu un credit a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat, cu condiția plății la scadență a ratelor creditului.

Beneficiarii acestei facilități sunt: persoanele adulte cu handicap grav și accentuat, precum și familia sau persoana care are în îngrijire cel puțin un copil cu handicap grav sau accentuat.

Noutatea legislativă constă în faptul că guvernanții prin art. 1 al OUG nr. 86/2008, au redus aria efectului juridic conferit de art. 27 alin. (1) a Legii nr. 448/2006, republicată, asupra obiectului, valorii și termenului contractual. Drept urmare, conform ultimelor modificări, beneficiarii au dreptul să achiziționeze numai un singur autoturism, adică automobil destinat numai transportului de persoane, în locul unui mijloc de transport, vehicul care poate să servească pentru deplasarea persoanelor sau a obiectelor (potrivit definițiilor Dicționarului Explicativ Român). Este impusă și o limitare valorică a creditului, întrucât nu poate să depășească 10.000 Euro pe lângă termenul de rambursare, care poate să fie maxim 5 ani.

O altă modificare se referă la centrele private pentru persoanele cu dizabilități care se pot înființa și funcționa și ca structuri fără personalitate juridică, cu avizul și sub îndrumarea metodologică a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Prin ultimul articol modificator, OUG nr. 86/2008 reduce aria de produse sau servicii și/sau cantitatea acestora, acestea putând fi achiziționate de la unitățile protejate autorizate de către autorități și instituții publice, persoane juridice, publice sau private – acei angajatori care au cel puțin 50 de angajați, și nu au optat pentru angajarea persoanelor cu dizabilități a cel puțin 4% din numărul total de angajați - în vederea executării sau îndeplinirii obligației legale prevăzute de art. 78 alin. (2) a Legii nr. 448/2006, republicată.

OUG nr. 86/2008 precizează că persoanele juridice în cauză pot să achiziționeze numai acele produse sau servicii care sunt realizate prin propria activitate a persoanelor cu handicap angajate în unitățile protejate autorizate. Potrivit art. 44 a Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 448/2006, republicată, sunt incluse în unitățile protejate autorizate și acei operatori economici care au angajat persoane cu dizabilități într-un procent de cel puțin 30% raportat la numărul total de angajați.

Bükkösi Orsolya, jurist

Tanulj jelbeszédet!

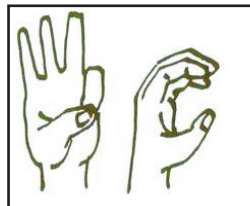
Învăță limbajul semnelor

a. b.

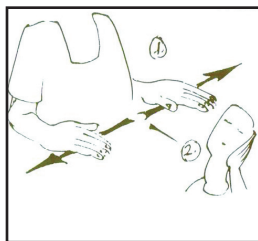

c. d.

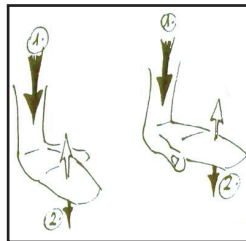

Lakásunk

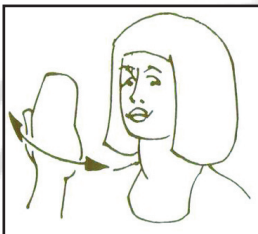
- a. Szoba
- b. Konyha - az étel kavarást imitálja
- c. Zuhany, dűs
- d. Mellék helyiség - WC - az ABC betűjével jelzi
- e. Asztal, ágy
 - 1. asztal
 - 1+2 ágy
- f. Szék, bútor
 - 1. szék
 - 2. bútor
- g. Tükör
- h. Lépcső - lépést imitálja
 - 1. fel
 - 2. le
- i. Villany
- j. Lámpa
- k. Rádió
- l. Televízió

e.

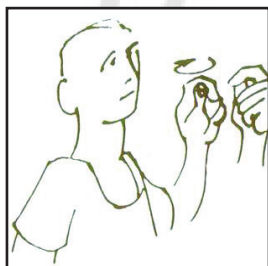
f.

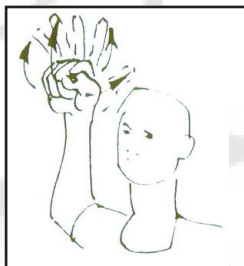
g.

h.

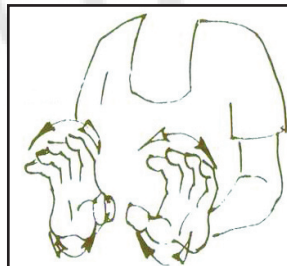
i.

j.

k.

l.

AIESEC

AIESEC, az **Exchange Programon** keresztül a Civil Szervezetek szükségletein segít, a nemzetközi tehetséges fiatalok által, akik hozzájárulnak a szervezetek illetve a társadalom hosszútávú fejlesztéséhez.

Az első ilyen jellegű projekt Marosvásárhelyen, **Hosszútávú Fejlesztés a Társadalom Számára**, céljait tűzte ki:

Megismertetni és kihangsúlyozni Marosvásárhelyen és Segesváron az önkéntesség előnyeit.

Megismertetni a Civil Szervezetek programjait, tevékenységeit.

Bekapcsolni az AIESEC önkénteseket és az együttműködő cégeket a Civil Szervezetek tevékenységeibe.

A Civil Szervezetek hosszútávú fejlesztése külföldi fiatalok által.

Az AIESEC tevékenysége a **Nemzetközi Szakmai Gyakorlatcsere Programon (Exchange)** alapul, mely 60 éve **innovatív és költséghatékony** megoldásokat kínál többek között **menedzsment, információtechnológiai és mérnöki, szociális, oktatási** területeken a fiatalok, a KKV szektor, civil szféra és a multinacionális vállalatok számára is. A fiataloknak lehetőségük van **104 ország** vállalatai és szervezetei közül választani, **2 és 18 hónap** közötti **nemzetközi gyakorlati tapasztalatot** szerezni.

Csikí Erika, elnök (AIESEC Marosvásárhely)

Locuința noastră

- a. Camera
- b. Bucătărie - imitează a mestecarea mâncării
- c. Duș
- d. Toaletă - WC - literele din ABC
- e. Masă, pat
 - 1. masă
 - 1+2 pat
- f. Scaun, mobilă
 - 1. scaun
 - 2. mobilă
- g. Oglindă
- h. Scări - imitarea pașilor
 - 1. sus
 - 2. jos
- i. Lumină
- j. Lampă
- k. Radio
- l. Televizor

AIESEC, prin **Programul Exchange** vine în sprijinul nevoilor ONGurilor, prin tinerii talentați internaționali care contribuie la dezvoltarea durabilă a organizațiilor și implicit, a comunității.

Primul proiect de acest gen în Târgu-Mureș, **Dezvoltare Durabilă pentru Comunitate** are ca obiective:

Educarea comunităților locale cu privire la beneficiile voluntariatului.

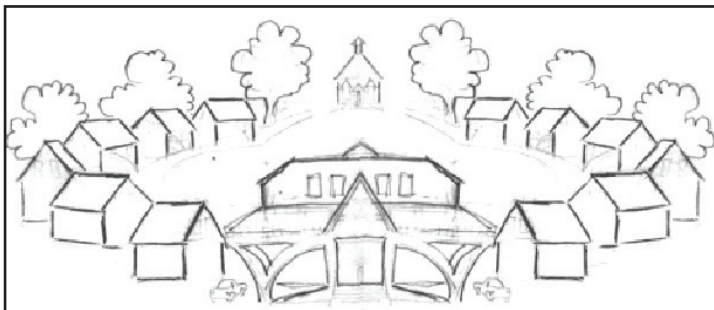
Informarea comunităților locale cu privire la activitățile desfășurate de ONGuri.

Implicarea colaboratorilor AIESEC în activitățile ONGurilor.

Dezvoltarea durabilă a ONGurilor prin activitatea stagiarelor internaționali.

Principalul program pe care AIESEC îl desfășoară de 60 de ani este **Programul Exchange** ce oferă tinerilor oportunitatea de a **realiza stagii internaționale** de lucru în companii sau instituții din străinătate. Tinerii au șansa să lucreze în diferite companii și organizații din **104 țări**, între **2 și 18 luni**, în domeniile **management, tehnic, dezvoltare socială și educație**.

Csikí Erika, președinte (AIESEC Tg-Mureș)

**Kérünk, támogassa a Hifa-Park,
fizikailag sérült személyek
lakóotthonának létrehozását!**

**Vă rugăm, sprijiniți înființarea Parcul
Hifa – centru din case tip familial
pentru persoane cu dizabilități fizice!**

HÍREK HÍREK HÍREK HÍREK

ANUNȚURI ANUNȚURI ANUNȚURI

Barátunk a Marosvásárhelyi Rádió! A hallgatók rendszeresen, minden hónap utolsó szurdáján, a László Edit Összhang című műsorában 17 és 18 óra között hallhatnak sérült személyek életéről, problémáiról.

Prietenul nostru este Radio Mureș! Ascultătorii au ocazia, ca în ultima zi de miercuri a fiecărei luni între orele 17-18, să asculte în limba maghiară emisunea Armonie, a lui Laszlo Edit, care prezintă aspecte din viața și problemele persoanelor cu dizabilități.

♦♦♦
VÁSÁROLJON! Sérült és beteg személyek által készített üdvözlőlapokat, házassági meghívókat!

♦♦♦
CUMPĂRAȚI! Felicitări și invitații de nuntă confecționate de persoane cu deficiențe fizice și bolnave!

♦♦♦
AMENNYIBEN TAGJA SZERETNE LENNI
EGYESÜLETÜNKNEK, TÁMOGATNI SZERETNÉ
TERVEINKET, VAGY ÚJSÁGUNKBA SZERETNE
ÍRNI, JELENTKEZZEN!

♦♦♦
DACĂ DORIȚI SĂ FIȚI MEMBRU AL ASOCIAȚIEI
NOASTRE, SĂ NE AJUTAȚI ÎN REALIZĂRILE
PROIECTELOR SAU SĂ PUBLICAȚI ÎN ZIARUL
NOSTRU, CONTACTAȚI-NE!

Fogyatékkal élő személyek törvényei Romániában és Európában

Drepturile persoanelor cu dizabilități în România și Europa

Egyesületünk Marosvásárhelyen 2008 szeptember 20-án szervezte meg ezt a programot, azzal a céllal, hogy információkat közöljön párbeszéd útján meghívottunkkal Dr. Schmidt Loránd, a Felnőttgondozási és Gyermekvédelmi Hivatal igazgatójával. Jelen volt Major Márta, a marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Szociális osztály igazgatónője is. Gyakran tapasztaljuk, hogy a fogyatékkal élő személyek magukra maradnak egy-egy problémával, nem kapnak külső segítséget. Sok esetben nem is tudják, kitől kérhetik azt. A hozzánk érkezett kérdésekből is jól érzékelhető az, hogy a konfliktus gyökere az információk hiánya, a tájékozatlanság. Ez a program egy lépés volt, egy lehetőség a Hivatalos szervek és az érintett személyek közti kommunikációra. Befejezésül néhány törvényjavaslat is született.

Asociația noastră a organizat acest program la Tg-Mureș la 20 septembrie 2008 cu scopul de a-i informa pe cei interesați, prin dialog cu invitatul nostru special: Dr. Schmidt Loránd, director DGASPC. A fost prezentă și D-na directoare a Serviciului Social de la Primăria Tg-Mureș. Din întrebările ajunse la noi ne-am dat seama că lipsa de informații dau naștere conflictelor cu ce se confruntă zi de zi, rămân fără ajutor, fără posibilități de a-și continua viața demnă pentru un om. Chiar sunt unele cazuri când nu știu de unde să ceară acest ajutor. Programul nostru a încercat să informeze, să caute posibilități de a schimba, de a face primii pași pentru o mai bună comunicare între Autorități și persoanele cu nevoi speciale. La sfârșitul programului s-au formulat și niște propuneri de lege.

